

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2025)

14ο Συνέδριο ΕΤΠΕ «ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»

Σχεδιασμός UX και UI Ηλεκτρονικού Παιδαγωγικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής για Μαθητές/ήτριες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Λαμπρινή Λουρίδα, Άννα Ιορδανίδου

doi: [10.12681/cetpe.9401](https://doi.org/10.12681/cetpe.9401)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λουρίδα Λ., & Ιορδανίδου Α. (2026). Σχεδιασμός UX και UI Ηλεκτρονικού Παιδαγωγικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής για Μαθητές/ήτριες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 1240–1243. <https://doi.org/10.12681/cetpe.9401>

Σχεδιασμός UX και UI Ηλεκτρονικού Παιδαγωγικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής για Μαθητές/ήτριες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Λαμπρινή Λουρίδα, Άννα Ιορδανίδου

l.lourida@ac.upatras.gr, A.lordanidou@upatras.gr

Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

Περίληψη

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό εμπειρίας και διεπαφής χρήστη (UX/UI) ενός Ηλεκτρονικού Παιδαγωγικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής για μαθητές/ήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το λεξικό αναπτύχθηκε σε περιβάλλον ανοιχτού κώδικα, με στόχο μια απλή, διαιοθητική και παιδαγωγικά αποτελεσματική διεπαφή που εξασφαλίζει τη δομημένη παρουσίαση των λημμάτων και την απρόσκοπτη πλοήγηση. Το εγχείρημα υιοθετεί αρχές μαθητοκεντρικού σχεδιασμού, προσαρμοσμένες στο ελληνικό γλωσσικό πλαίσιο, εισάγοντας καινοτομίες όπως τα σχόλια χρήσης, αυθεντικά παραδείγματα από το διαδικτυο, πολυτροπικό περιεχόμενο και διαδραστικότητα. Η μελέτη στηρίζεται στη διεθνή βιβλιογραφία UX/UI για λεξικά και ψηφιακά εργαλεία μάθησης. Το υπό σχεδίαση λεξικό αποτελεί συμβολή στην ελληνική παιδαγωγική λεξικογραφία, προσφέροντας ένα δυναμικό και φιλικό προς τον χρήστη εργαλείο που υπερβαίνει τους περιορισμούς των υφιστάμενων ψηφιοποιημένων σχολικών λεξικών, καθιστώντας το κατάλληλο για την εκπαιδευτική πράξη και τη διδασκαλία της νέας ελληνικής.

Λέξεις κλειδιά: εκπαιδευτική τεχνολογία, ηλεκτρονικά λεξικά, νέα ελληνική γλώσσα, παιδαγωγική λεξικογραφία

Εισαγωγή

Η χρησιμότητα αξιοποίησης και ενσωμάτωσης παιδαγωγικών λεξικών στην εκπαιδευτική πράξη έχει τονιστεί επανειλημμένα στη βιβλιογραφία (Γαβριηλίδου, 2012· Ζερδελή, 2012· Χατζηδήμου, 2015· Ευθυμίου & Αλεξανδρή, υπό έκδοση). Ωστόσο, η ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα εξακολουθεί να στερείται λειτουργικών και φιλικών ηλεκτρονικών παιδαγωγικών λεξικών. Τα διαθέσιμα παιδαγωγικά λεξικά έχουν απλώς ψηφιοποιηθεί από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και είναι προσβάσιμα μέσω του "Φωτόδεντρο", χωρίς να ακολουθούν τις σύγχρονες αρχές ηλεκτρονικής λεξικογραφίας. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί το *Εικονογραφημένο Λεξικό Φυσικής* (ELeFys) (Λεύκος & Μητσιάκη, 2017, 2021). Συνεπώς, ο σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός λειτουργικού και εύχρηστου ελληνικού μονόγλωσσου ηλεκτρονικού παιδαγωγικού λεξικού, προσαρμοσμένου στις ανάγκες των μαθητών/ριών, παραμένει επιτακτική ανάγκη. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό UX/UI ενός τέτοιου λεξικού, το οποίο βασίζεται στις σχεδιαστικές αρχές και στα πρότυπα της παιδαγωγικής λεξικογραφίας (ενδεικτικά, Ιορδανίδου & Μάντζαρη, 2004).

Σχεδιασμός UX και UI

Το Ηλεκτρονικό Παιδαγωγικό Λεξικό (<https://www.grdictionary.gr/>) αναπτύχθηκε βάσει καθιερωμένων σχεδιαστικών αρχών UX/UI για εκπαιδευτικά εργαλεία (Al-Sa'di & McPhee, 2021· Arias-Badia & Torner, 2024· Choi & Seo, 2024). Η υλοποίησή του πραγματοποιήθηκε με το WordPress ως σύστημα διαχείρισης περιεχομένου (CMS), επιλεγμένο για την ευελιξία, την ευκολία χρήσης και την επεκτασιμότητά του, χαρακτηριστικά κατάλληλα για λεξικογραφικά δεδομένα (Nasution & Raharjo, 2023).

Ο σχεδιασμός της διεπαφής (UI) υιοθετεί μια μαθητοκεντρική προσέγγιση (user-centered design), προσαρμοσμένη στις ανάγκες των μαθητών/ριών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο ελληνικό πλαίσιο, ώστε να είναι διαισθητική και φιλική προς τον χρήστη. Δίνεται έμφαση στην απλότητα, στην καθαρή διάταξη, στην ευανάγνωστη τυπογραφία, στις σαφείς διαδρομές πλοήγησης και στην προσβασιμότητα ακόμα και για μη έμπειρους χρήστες (Tarp, 2020· Panda & Principal, 2024). Βασίζομενος σε μελέτες για τα κίνητρα και τις στρατηγικές χρήσης λεξικών από μαθητές/ήτριες (Γαβριηλίδου, 2002· Χατζηπαπά, 2018), ο σχεδιασμός επιδιώκει την παροχή βέλτιστης εμπειρίας χρήστη (UX) που ενισχύει τη χρησιμότητα και την εκπαιδευτική αξία του λεξικού (Hassenzahl, 2013· González et al., 2022). Τα βασικά ζητήματα σχεδιασμού περιλαμβάνουν την αισθητική και τη λειτουργική απόδοση, με ιδιαίτερη προσοχή στις ακόλουθες αρχές:

Πλοήγηση

Δεδομένης της μη εξοικείωσης πολλών μαθητών/ητριών με τη χρήση λεξικών, η πλοήγηση σχεδιάστηκε με γνώμονα τη μείωση του γνωστικού φορτίου των χρηστών (Nielsen, 2008b). Η επιλογή του θέματος MyWiki (έκδοση 6.7.2) του WordPress υπήρξε καθοριστική για την ομαλή πλοήγηση, λόγω της απλότητάς του και της γρήγορης απόδοσης φόρτωσης. Ο διαισθητικός προσανατολισμός του χρήστη επιτυγχάνεται μέσω διαδρομών breadcrumb, εσωτερικών και εξωτερικών υπερσυνδέσμων και σαφών ιεραρχιών, ενώ μια σταθερή γραμμή αναζήτησης εμφανίζεται μόνιμα στο επάνω μέρος της οθόνης και στην αρχική σελίδα του λεξικού, επιτρέποντας στους χρήστες την ταχεία εύρεση πληροφοριών (Σχήμα 1). Επιπλέον, η λειτουργία αναζήτησης μέσω AJAX εξασφαλίζει την ταχεία ανάκτηση λημμάτων χωρίς να απαιτείται επαναφόρτωση της σελίδας. Συνολικά, η καθαρή, μινιμαλιστική διάταξη του λεξικού εξασφαλίζει γρήγορη, αποτελεσματική πλοήγηση, ενισχύοντας έτσι την εμπειρία χρήστη και τα μαθησιακά αποτελέσματα.

Σχήμα 1. Κεντρική σελίδα του Ηλεκτρονικού Παιδαγωγικού Λεξικού

Συνέπεια

Η διεπαφή του λεξικού προσφέρει μια συνεπή και ομοιόμορφη εμπειρία χρήστη σε όλα τα σημεία αλληλεπίδρασης. Ο σχεδιασμός ενσωματώνει παιδαγωγικές αρχές, όπως ανάγνωση χωρίς περιπαιξμούς, καθαρή τυπογραφική ιεραρχία σταθερή γραμμή πλοήγησης και διαχωρισμό των λεξικογραφικών πεδίων. Τα λεξικογραφικά πεδία παρουσιάζονται με σταθερή διάταξη, διευκολύνοντας τον άμεσο εντοπισμό των πληροφοριών με ελάχιστη προσπάθεια. Στόχος είναι απλή και ευκρινής παρουσίαση του περιεχομένου για να ενισχυθεί η μαθησιακή αποτελεσματικότητα.

Προσβασιμότητα

Το Ηλεκτρονικό Παιδαγωγικό Λεξικό σχεδιάστηκε ώστε να είναι προσβάσιμο, ανεξάρτητα από τις συσκευές ή τις ψηφιακές δεξιότητες των χρηστών. Ο προσαρμοστικός σχεδιασμός εξασφαλίζει τη χρήση του λεξικού σε ποικίλα τεχνολογικά και εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Οπτικός σχεδιασμός και διάταξη

Ο οπτικός σχεδιασμός και η διάταξη του υπό σχεδίαση Ηλεκτρονικού Παιδαγωγικού Λεξικού αντλούν στοιχεία από διεθνώς καθιερωμένα παιδαγωγικά λεξικά, όπως το *Collins COBUILD*, προσαρμόζοντας τα πρότυπα αυτά στο ελληνικό γλωσσικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο. Επίσης, το *Λεξικό της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας για μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης* (Ιορδανίδου κ.ά., 2007) αποτέλεσε σημείο αναφοράς για την αρχιτεκτονική περιεχομένου, τη χρωματική παλέτα, την τυπογραφική ιεραρχία της διεπαφής.

Καινοτομία στην ελληνική παιδαγωγική λεξικογραφία

Ο σχεδιασμός του Ηλεκτρονικού Παιδαγωγικού Λεξικού στοχεύει στην ανάπτυξη ενός δυναμικού, μαθητοκεντρικού εργαλείου, ειδικά προσαρμοσμένου στις γλωσσικές και παιδαγωγικές ανάγκες των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι παρακάτω επιλογές σχεδιασμού διαφοροποιούν σημαντικά το υπό σχεδίαση λεξικό από τα υπάρχοντα έντυπα ή ψηφιοποιημένα παιδαγωγικά λεξικά:

Σχόλια χρήσης

Κάθε λήμμα περιλαμβάνει σχόλια χρήσης που παρέχουν διευκρινίσεις σε συνήθεις μαθητικές απορίες σχετικά με τη μορφολογία, τη σημασία, την ορθογραφία και τη χρήση της λέξης.

Αυθεντικά παραδείγματα από το διαδίκτυο

Το υπό σχεδίαση λεξικό περιλαμβάνει αυθεντικά παραδείγματα χρήσης από το διαδίκτυο. Κάθε παράδειγμα συνοδεύεται από ενεργό URL, που επιτρέπει στους/στις μαθητές/ήτριες να εξερευνήσουν τη λέξη σε πραγματικά γλωσσικά περιβάλλοντα.

Διαδραστικότητα και ενεργός μάθηση

Η ενσωμάτωση στο λεξικό των ενοτήτων "Forum" και "Παιχνίδια" ενθαρρύνει τη βιωματική και ενεργό μάθηση. Τα γλωσσικά παιχνίδια λειτουργούν ως μηχανισμοί εμπέδωσης του περιεχομένου του λεξικού, ενώ το forum παρέχει ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για συζήτηση και επίλυση αποριών των μαθητών/τριών.

Συμπέρασμα

Η παρούσα μελέτη παρουσιάζει συνοπτικά τον σχεδιασμό της εμπειρίας και της διεπαφής χρήστη (UX/UI) ενός ηλεκτρονικού παιδαγωγικού λεξικού της νέας ελληνικής, προσαρμοσμένου στις ανάγκες των μαθητών/ητριών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ενσωματώνοντας τις αρχές του user-centered design (Granger & Raquet, 2023· Bothma & Fourie, 2025), το λεξικό επιχειρεί να συνδυάσει απλότητα, σαφήνεια και καινοτομία σε ένα φιλικό προς τον χρήστη περιβάλλον. Λόγω της κρισιμότητας της αξιολόγησης από τους τελικούς χρήστες, έχει ήδη πραγματοποιηθεί η συλλογή δεδομένων μέσω ερωτηματολογίων από μαθητές/ήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία θα αξιοποιηθούν σε μελλοντικές μελέτες με στόχο τη συνεχή βελτίωση του λεξικού και την αποτελεσματική ενσωμάτωσή του στο σχολικό περιβάλλον.

Αναφορές

- Al-Sa'di, A., & McPhee, C. C. A. (2021). User-centred design in educational applications: A systematic literature review. *Proceedings of the 2021 International Conference Engineering Technologies and Computer Science (EnT)* (pp. 105-111). IEEE.
- Arias-Badia, B., & Torner, S. (2024). Bridging the gap between website accessibility and lexicography: Information access in online dictionaries. *Universal Access in the Information Society*, 23(2), 545-560.
- Bothma, T. J., & Fourie, I. (2025). Contextualised dictionary literacy, information literacy and information behaviour in the e-environment. *Library Management*, 46(1/2), 14-28.
- Choi, G. W., & Seo, J. (2024). Accessibility, usability, and universal design for learning: Discussion of three key LX/UX elements for inclusive learning design. *TechTrends*, 68(5), 936-945.
- González, M., Stengler, C., & Martín, C. (2022). Multimedia in education: Bridging the gap between theory and practice. *Journal of Educational Technology*, 15(3), 45-58.
- Granger, S. & Paquot, M. (2023). Electronic learner dictionaries and language acquisition: Towards user-oriented design. *ReCALL*, 35(1), 15-34.
- Hassenzahl, M. (2013). User experience and experience design. In *The encyclopedia of human-computer interaction* (2nd ed., pp. 1-14). IDF.
- Nasution, N., & Raharjo, T. (2023). Development of Wordpress and Learn Press-Based Learning Management System (E-Learning). *Akademika*, 12(01), 183-195.
- Nielsen, S. (2008). The effect of lexicographical information costs on dictionary making and use. *Lexikos*, 18(1), 170-189.
- Panda, D. R., & Principal, M. B. (2024). Human-computer interaction strategies for effective digital learning experiences: From classroom to screen. *International Journal of Scientific Research in Engineering and Management*, 8(008), 15.
- Tarp, S. (2020). *Digital lexicography and learning: Design of pedagogical e-dictionaries*. *Lexikos*, 30(1), 210-227.
- Γαβρυλίδου, Ζ. (2002). Η διερεύνηση των λόγων χρήσης λεξικού ως προϋπόθεση για τη διδασκαλία στρατηγικής χρήσης του λεξικού στην τάξη. Στο Π. Καμπάκη (Επιμ.), *Πρακτικά Ημερίδας: Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Μητρικής γλώσσας* (σσ. 45-59). Εκδόσεις Σπανίδη.
- Γαβρυλίδου, Ζ. (2012). Παιδαγωγική λεξικογραφία και στρατηγικές χρήσης λεξικού. Στο Π. Καμπάκη-Βουγιουκλή & Μ. Δημάση (Επιμ.), *Πρακτικά Συνεδρίου "Ζητήματα Διδακτικής της Γλώσσας"* (σσ. 14-23). Εκδόσεις Κυριακίδη.
- Ευθυμίου, Α., & Αλεξανδρή, Α. (υπό έκδοση). Η αξιοποίηση των λεξικών στη γλωσσική εκπαίδευση. Στο *Πρακτικά του 16ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*.
- Ζερδελή, Σ. (2012). *Η χρήση του λεξικού για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας και η συμβολή του στην καλλιέργεια της γλωσσικής έκφρασης [Διδακτορική διατριβή]*. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Ιορδανίδου, Α. (Επ. διεθ.), Μάντζαρη, Ε., & Πανταζάρα, Μ. (Επ. συντ.). (2007). *Λεξικό της ελληνικής ως ξένης γλώσσας για μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*. Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Ιορδανίδου, Α., & Μάντζαρη, Ε. (2004). Προτάσεις σχεδιασμού παιδαγωγικών λεξικών. *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας* (σσ. 1-12). Εργαστήριο Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Λεύκος, Ι., & Μητσιάκη, Μ. (2017). Ένα ψηφιακό λεξικό Φυσικής για το σχολείο. *Πρακτικά του 5ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου "Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία"* (σσ. 878-884). Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής & Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.
- Λεύκος, Ι., & Μητσιάκη, Μ. (2021). *Elphys.gr-Διαδίκτυακό ανοικτό εκπαιδευτικό υλικό για μια συνδυαστική προσέγγιση διδασκαλίας Φυσικών Επιστημών και Γλώσσας*. *Πρακτικά του 1ου Διεθνούς Διαδίκτυακού Εκπαιδευτικού Συνεδρίου "Από τον 20ο στον 21ο αιώνα μέσα σε 15 ημέρες: Η απότομη μετάβαση της εκπαιδευτικής μας πραγματικότητας σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Στάσεις - Αντιλήψεις - Σενάρια - Προοπτικές - Προτάσεις"* (σσ. 693-700). Πανεπιστήμιο Αιγαίου. <https://doi.org/10.12681/online-edu.3281>
- Κατζηδήμου, Κ. (2015). *Το λεξικό στη διδακτική πράξη και στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό* (No. IKEEBOOK-2018-055). Αφοί Κυριακίδη Εκδόσεις ΑΕ.
- Κατζηπαπιά, Ε. (2018). *Διερεύνηση στρατηγικών χρήσης λεξικού μαθητών Δημοτικού και Γυμνασίου [Διδακτορική διατριβή]*. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. <https://doi.org/10.12681/eadd/43947>